

KÖNYVISMERTETÉS.

Graebner: *Handbuch der nichtparasitären Pflanzenkrankheiten.* P. Parey. Berlin, 1922.

A munka tulajdonképen a most megjelenő Sorauer-féle *Handbuch der Pflanzenkrankheiten* című kézikönyv első kötetének rövidített kiadása, hogy a munka kisebb terjedelme és az ezzel járó kisebb ár ezt szélesebb körök számára hozzáférhetővé tegye. A bevezető részben a betegség lényegével és ennek az okaival foglalkozik. A következő fejezetekben a kedvezőtlen talajviszonyok: így a talaj levegőhiánya, víz és táplálóanyag hiánya és tulbősége, azután a levegő tulságos nedvessége, továbbá a meleg és a fény hiánya, illetve tulbősége által okozott növényi betegségeket tárgyalja. Külön megemlékezik a növényi sebek keletkezéséről, ezeknek a gyógyulásáról, a mérgező gázok káros hatásáról, továbbá az ugynevezett enzimikus betegségekről, melyeknél a pathogén károsító hiányzik s valószínűleg a növényi anyagszere fermentatív hatásainak megzavarásáról van szó.

A munka az erdőszetileg fontos fáinkra is részletesen kiterjeszkedik s azért a gyakorlati erdőgazdaság számára nyereséget jelent. (Fehér.)

Sorauer: *Handbuch der Pflanzenkrankheiten.* Sorauer halála után átdolgozták: I. kötet. Nichtparasitäre Krankheiten. Graebner. II. kötet. Die pilanzlichen Parasiten. G. Lindau. III. kötet. Die tierischen Feinde. L. Reh. (Parey. Berlin, 1922.)

Az I. kötet anyagbeosztása Graebner fentebbi könyvével egyezik. Természetesen mindent megfelelő részletességgel tárgyal és a fősulyt annak, a ránk, erdőgazdákra is kiválóan fontos elvnek a hangsúlyozására fekteti, *hogy a növények és a fák ellenállóképességét és ezzel egészséges voltukat csak úgy biztosíthatjuk, ha ezeket a nekik megfelelő termőhelyre telepítjük!*

A II. kötetet Lindau két részre bontotta. Idáig csak a II/1. kötet jelent meg, amely a baktériumokat, a fonalas gombákat (Phycomycetes) és a tömlős gombákat (Ascomycetes) tárgyalja. A II/2. kötet anyagát a basidiomos gombák (Basidiomycetes) fogják képezni.

Sorauer munkája kifejezetten kézikönyv s azért természetesen igyekszik a legtágabb keretben minden betegséget megismertetni.

Azonban ennek daczára a gyakorlati erdőgazdaság számára is nélkülözhetetlen szakmunka, miután az erdei fáinkon pusztító gombabetegségeket kellő alapossággal tárgyalja. Így a *Phytophthora*, *Lophodermium*ot, a tölgylisztharmatot (*Microsphaera alni* vagy *quercina* Neg.) *Nectria*, *Dasyscypha* stb. stb. bőven ismerteti.

A munka egyébként a *Sorauer* által megadott eredeti keretek között mozog s marad az, ami eddig volt, az újabb irodalom legjobb és legalaposabb pathológiai kézikönyve. (Fehér.)

Die wissenschaftlichen Grundlagen der Pflanzenzüchtung. Von E. Baur. Berlin, 1921.

Baur a berlini mezőgazdasági főiskolán az átörökléstan (Vererbungslehre) tanára és ennek a tudománynak egyik legkiválóbb kutatója, röviden összefoglalva a gyakorlati szakemberek számára állította össze a modern átöröklési törvények gyakorlatilag hasznosítható eredményeit.

Tárgyalja a növényi átöröklés általános törvényeit: a modifikációk, a variációk és a mutációk keletkezésének szabályait, a Mendel-féle törvényeket stb., foglalkozik a növény vegetatív és szexuális szaporodásával és ismerteti a mestérséges fajkiválasztás gyakorlati szabályait. Itt külön-külön veszi tárgyalás alá azokat a gazdasági növényeket, amelyeket a gyakorlatban csak vegetatív uton szaporítunk (burgonya, szőlő stb.), amelyek idegen beporzással szaporodnak, de az önbeporzást is eltűrik (pl. kukorica) s végül azokat, amelyek biológiai körülményeik folytán idegen beporzásra vannak utalva (pl. rozs, *erdeifenyő*, cukorrépa stb.) s melyeknél az önbeporzás degenerációra vezet.

Joggal mutat rá *Baur* arra, hogy ez a gyakorlati növénytermelés szempontjából felette fontos kérdés a gyakorlati erdőművelés keretén belül kellő méltatásra még nem talált,* holott amint joggal hivatkozik rá, megfelelő fajkiválasztással az erdei fák kvalitatív és kvantitatív tulajdonságait jelentékenyen emelni lehetne.

Az erdei fák magvainak származása (Provenienz) szerinte szintén az átöröklés tudományával szorosan összefüggő gyakorlati kérdés. Hogy az egyes erdei fák utódjai milyen erősen eltér-

*) Schon die ganze Art der Samengewinnung war bei unsern Waldbäumen lange Zeit von einer unglaublichen Rückständigkeit . . . etc. p. 104.

nek egymástól, meggyőzően mutatják Oppermann (Kopenhága) kísérleti területei.

Az erdészeti kísérletügyre ezen a téren még sok feladat vár, bár az erdei fák magas kora természetesen ezeknek a kísérleteknek az időtartamát nagyon meg fogja növelni. (Fehér.)

Uj növénytermesztési tankönyv. *Cserhádi* Sándor jeles tudósunk ilyen irányu kiváló munkáját 16 évvel ezelőtt írta. Az azóta rohamosan fejlődött tudomány a könyv némely részét — örök becse daczára is — elavulttá tette. Változatlan újabb kiadás nem mutatkozott célszerűnek, a régi pedig teljesen elfogyott. Ez indította az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet arra, hogy egy, a haladással számotvető új tankönyv kiadását határozza el és annak megírásával dr. Bittera Miklóst, a magyaróvári gazd. akadémia tanárát bizza meg. A mű első, az általános növénytermesztéstant magába foglaló része most hagyta el a sajtót. A mai viszonyokkal számolva képek nélkül jelent meg 16 iv (256 oldal) terjedelemben. A főczél az volt, hogy felsőbb mezőgazdasági szakoktatásban részesülő hallgatók jussanak olcsón egy, az előadások egész anyagát felölelő vezérfonalhoz, de haszonnal forgathatja minden intelligens gyakorlati gazda is. Megrendelhető a „Pátria” r.-t.-nál, Budapest, IX., Üllői-ut 25. Ára bérmentes küldéssel 240 K.

KÜLÖNFÉLÉK.

Halálozások. *Sréter* Ágoston m. kir. erdőtanácsos f. évi július hó 9-én, életének 50. évében Budapesten, *Bircz* Vilmos IV. éves erdőmérnökhallgató július 30-án Borisfalván elhunyt.

Béke hamvaikra!

Személyi hírek. A kormányzó ur Öfömméltósága a m. kir. földmívelésügyi miniszter előterjesztésére *Arató* Gyula miniszteri tanácsosnak a helyettes államtitkári czimet és jelleget adományozta, *Kacsanovszky* József h. államtitkári czimmal és jelleggel felruházott miniszteri tanácsost, a czim és jelleg meghagyása mellett miniszteri tanácsossá, továbbá dr. *Hammersberg* Géza miniszteri tanácsosi czimmal és jelleggel felruházott főerdőtanácsost miniszteri tanácsossá, *Szádeczky-Kardoss* Miklós erdőtanácsost, *Hepke* Artur